

Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w Kielcach

<https://archiwum.kielce.uw.gov.pl/pl/urząd/urząd-wojewódzki/wydziały-suw/wojewódzki-zespół-ds-or/orzekanie-o-niepełnospr/zasady/9276,Zasady-i-tryb-orzekania-o-niepełnosprawności.html>
03.08.2025, 04:06

Zasady i tryb orzekania o niepełnosprawności

O niepełnosprawności orzekają:

- Powiatowe/miejskie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności – jako pierwsza instancja;
- Wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności – jako druga instancja;

Postępowanie orzecznicze, służące ustaleniu niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, co do zasady jest **zespołowe i dwuinstancyjne**. Oznacza to, że w posiedzeniu składu orzekającego zespołu powiatowego i wojewódzkiego uczestniczy co najmniej dwóch specjalistów – członków zespołu orzekającego, z których co najmniej jednym jest lekarz sprawujący jednocześnie funkcję przewodniczącego składu orzekającego. Drugim członkiem składu orzekającego może być pedagog, psycholog, pracownik socjalny, doradca zawodowy.

O czym orzekają powiatowe zespoły ?

Powiatowe/miejskie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności wydają orzeczenia o:

- niepełnosprawności;
- stopniu niepełnosprawności;
- wskazaniach do ulg i uprawnień.

Przedmiotowe orzeczenia poza ustaleniem statusu osoby orzeczonej jako osoby niepełnosprawnej, stanowią również podstawę do przyznania różnego rodzaju ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów.

W przypadku ubiegania się o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności zespół powiatowy, jeżeli uzna, że spełnione są przesłanki do uzyskania przez wnioskodawcę statusu osoby niepełnosprawnej, wyda orzeczenie o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych lub odpowiedniego stopnia niepełnosprawności, natomiast jeżeli ustalą, że wnioskodawca nie kwalifikuje się do uzyskania statusu osoby niepełnosprawnej wyda orzeczenie o nie zaliczeniu do niepełnosprawności lub nie zaliczeniu do stopnia niepełnosprawności.

Wydanie orzeczenia następuje **na wniosek**.

Wniosek o wydanie orzeczenia może złożyć:

- osoba zainteresowana;
- przedstawiciel ustawowy osoby zainteresowanej (dotyczy to przede wszystkim dzieci oraz osób ubezwłasnowolnionych);
- kierownik ośrodka pomocy społecznej, ale za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego.

Wniosek składa się w powiatowym/miejskim zespole do spraw orzekania o niepełnosprawności właściwym dla miejsca

stałego pobytu osoby zainteresowanej (zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 24 września 2012 r. o ewidencji ludności pobytem stałym jest zamieszkanie w określonej miejscowości pod oznaczonym adresem z zamiarem stałego przebywania) lub właściwym dla miejsca pobytu w przypadku osób:

- bezdomnych;
- przebywających poza miejscem stałego pobytu ponad dwa miesiące ze względów zdrowotnych lub rodzinnych;
- przebywających w zakładach karnych i poprawczych;
- przebywających w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej.

Do wniosku dołącza się:

W przypadku wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności:

- zaświadczenie lekarskie – zawierające opis stanu zdrowia, wydane przez lekarza, pod którego opieką lekarską znajduje się dziecko - zaświadczenie takie ważne jest miesiąc od daty wydania i w tym czasie należy złożyć wniosek (dotyczy osób ubiegających się o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności);
- zaświadczenie lekarskie – zawierające opis stanu zdrowia, rozpoznanie choroby zasadniczej i chorób współistniejących **potwierdzone aktualnymi wynikami badań diagnostycznych**, wydane przez lekarza, pod którego opieką lekarską znajduje się osoba zainteresowana - zaświadczenie takie ważne jest miesiąc od daty wydania i w tym czasie należy złożyć wniosek (dotyczy osób ubiegających się o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności);
- dokumentację medyczną (karty informacyjne leczenia szpitalnego, dokumentację medyczną z przebiegu leczenia ambulatoryjnego, wyniki dodatkowych badań diagnostycznych, konsultacje specjalistyczne itp.);
- inne dokumenty mające wpływ na ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

W przypadku wydania orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień:

- dokumentację medyczną (karty informacyjne leczenia szpitalnego, dokumentację medyczną z przebiegu leczenia ambulatoryjnego, wyniki dodatkowych badań diagnostycznych, konsultacje specjalistyczne itp.);
- orzeczenie o inwalidztwie lub niezdolności do pracy;
- inne dokumenty mające wpływ na ustalenie wskazań do ulg i uprawnień.

Uwaga: Osoba składająca wniosek o wydanie orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień **nie jest zobowiązana do dołączenia zaświadczenia o stanie zdrowia**. Nie jest to dokument niezbędny do wszczęcia postępowania. Jego rolę spełnia wydane przez organ rentowy orzeczenie o inwalidztwie lub niezdolności do pracy.

Jeżeli dołączona do wniosku dokumentacja jest niewystarczająca do wydania orzeczenia o niepełnosprawności, stopniu niepełnosprawności lub o wskazaniach do ulg i uprawnień, przewodniczący powiatowego zespołu **zawiadamia na piśmie osobę zainteresowaną lub przedstawiciela ustawowego o konieczności jej uzupełnienia** oraz wyznacza termin złożenia brakującej dokumentacji z pouczeniem, że nieuzupełnienie jej w określonym terminie spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpoznania.

Do czasu wydania orzeczenia osoba zainteresowana lub przedstawiciel ustawowy może wycofać wniosek o wydanie orzeczenia. Wycofanie wniosku nie wymaga żadnego uzasadnienia.

Wnioskodawca bierze udział w posiedzeniu składu orzekającego, w trakcie którego przeprowadza się badanie – ocenę stanu zdrowia osoby zainteresowanej lub dziecka. O terminie rozpatrzenia wniosku zawiadamia się zainteresowanego

lub jego przedstawiciela ustawowego **nie później niż na 7 dni przed jego rozpatrzeniem**. Niestawienie się osoby zainteresowanej na posiedzenie w wyznaczonym terminie powoduje pozostawienie sprawy bez rozpatrzenia. Jeżeli jednak okoliczność niestawienia się jest usprawiedliwiona ważnymi przyczynami lub zdarzeniami losowymi, przewodniczący zespołu na wniosek osoby zainteresowanej wyznacza nowy termin rozpatrzenia sprawy.

Jeżeli osoba zainteresowana lub dziecko nie mogą uczestniczyć w posiedzeniu składu orzekającego **z powodu długotrwałej i nierokującej poprawy choroby** uniemożliwiającej osobiste stawiennictwo (potwierdzonej zaświadczeniem lekarskim), a załączona dokumentacja medyczna jest niewystarczająca, **badanie może być przeprowadzone w miejscu pobytu osoby zainteresowanej lub dziecka**.

Jeżeli osoba zainteresowana lub dziecko nie mogą uczestniczyć w posiedzeniu składu orzekającego **z powodu długotrwałej i nierokującej poprawy choroby** uniemożliwiającej osobiste stawiennictwo (potwierdzonej zaświadczeniem lekarskim), a lekarz – przewodniczący składu orzekającego uzna posiadaną dokumentację medyczną za wystarczającą do wydania oceny stanu zdrowia, **może być ona przeprowadzona bez badania**, a orzeczenie wydane bez stawiennictwa osoby zainteresowanej lub dziecka.

Termin rozpatrzenia wniosku

Postępowanie przed zespołem orzekającym jest podporządkowane przepisom kodeksu postępowania administracyjnego (w sprawach nieuregulowanych w przepisach szczególnych) dlatego też wniosek powinien być rozpatrzony nie później niż w ciągu 1 miesiąca od dnia jego złożenia. W przypadkach bardziej skomplikowanych spraw wniosek powinien być rozpatrzony nie później niż w ciągu 2 miesięcy od daty jego złożenia.

O każdym przypadku niezakończania sprawy w wyżej wymienionych terminach powiatowy zespół obowiązany jest zawiadomić wnioskodawcę, podając przyczyny zwłoki i wskazując nowy termin zakończenia sprawy. Do terminów nie wlicza się okresów zawieszenia postępowania oraz okresów opóźnień spowodowanych z winy strony albo z przyczyn niezależnych od organu.

Odwołanie od orzeczenia

Od orzeczenia powiatowego zespołu **przysługuje odwołanie do wojewódzkiego zespołu** Odwołanie wnosi się **za pośrednictwem powiatowego zespołu**, który orzeczenie wydał **w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia**. Odwołanie może wnieść osoba zainteresowana lub jej przedstawiciel ustawowy. Jeżeli powiatowy zespół uzna, że odwołanie zasługuje **w całości** na uwzględnienie, wydaje orzeczenie, w którym uchyla lub zmienia zaskarżone orzeczenie. W przypadku braku podstaw do zmiany orzeczenia w całości przesyła akta sprawy do wojewódzkiego zespołu. Zobowiązany jest zrobić to **w terminie 7 dni od dnia otrzymania odwołania**.

Uwaga: Odwołanie od orzeczenia zespołu powiatowego do wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności należy przesyłać lub złożyć w powiatowym zespole do spraw orzekania o niepełnosprawności, który wydał zaskarżane orzeczenie. Odwołania **nie należy kierować bezpośrednio do zespołu wojewódzkiego**, ponieważ wydłuży to przebieg procesu odwoławczego ze względu na konieczność jego przekazania do zespołu powiatowego celem uprzedniego przeprowadzenia samokontroli.

Od orzeczenia wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności **przysługuje odwołanie do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych** za pośrednictwem wojewódzkiego zespołu, który orzeczenie wydał w terminie 30 dni od dnia doręczenia orzeczenia. Odwołanie może wnieść osoba zainteresowana lub przedstawiciel ustawowy. Jeżeli powiatowy zespół uzna, że odwołanie zasługuje **w całości** na uwzględnienie, wydaje orzeczenie, w którym uchyla lub zmienia zaskarżone orzeczenie.

Uwaga: Odwołanie od orzeczenia zespołu wojewódzkiego należy przesyłać lub złożyć w wojewódzkim zespole do spraw orzekania o niepełnosprawności, który wydał zaskarżane orzeczenie. Odwołania **nie należy kierować bezpośrednio do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych**, ponieważ wydłuży to przebieg procesu odwoławczego ze względu na

konieczność jego przekazania do zespołu wojewódzkiego celem uprzedniego przeprowadzenia samokontroli.

Ważne: Wojewódzki zespół nie posiada uprawnień do wydawania orzeczeń na podstawie prawomocnych wyroków sądu. W przypadku uzyskania wyroku sądowego, który zmienia orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wydane przez zespół orzekający dokumentami potwierdzającymi status osoby niepełnosprawnej są **wyrok sądu wraz z orzeczeniami wojewódzkiego i powiatowego zespołu. Oryginał wyroku wydaje sąd na wniosek osoby orzekanej.**

Uwaga: Od orzeczeń o wskazaniach do ulg i uprawnień **nie przysługuje odwołanie.**

Ponowne złożenie wniosku

Osoba niepełnosprawna posiadająca orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności **wydane na czas określony** może wystąpić z wnioskiem o wydanie orzeczenia o ponowne ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności. Należy to zrobić **nie wcześniej niż 30 dni przed upływem ważności posiadanego orzeczenia.**

Uwaga: W przypadku **zmiany stanu zdrowia** osoba niepełnosprawna posiadająca orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności może wystąpić z wnioskiem o wydanie orzeczenia o ponowne ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności uwzględniającego zmianę stanu zdrowia. Jeśli jednak załączona dokumentacja medyczna oraz badanie na posiedzeniu składu orzekającego nie wskazują na zmianę stanu zdrowia tej osoby, skład orzekający wydaje **orzeczenie o odmowie wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności.**

Zasady przedkładania orzeczeń rentowych na orzeczenia o stopniu niepełnosprawności

Orzeczenia o niezdolności do pracy (wydane przez lekarza orzecznika ZUS):

- orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji traktowane jest na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- orzeczenie o niezdolności do samodzielnej egzystencji traktowane jest na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy traktowane jest na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności;
- orzeczenie o częściowej niezdolności do pracy oraz celowości przekwalifikowania traktowane jest na równi z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności.

Orzeczenia o niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym (wydawane przez KRUS)

Osoby o stałej lub długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, którym przysługuje zasiłek pielęgnacyjny:

- traktowane są na równi z osobami zaliczonymi do znacznego stopnia niepełnosprawności,
- pozostałe osoby traktowane są na równi z osobami zaliczonymi do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

Uwaga! Podstawą takiego rozstrzygnięcia jest wyłącznie ważne orzeczenie o niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym wydane **przed 1 stycznia 1998 r.**

Orzeczenia służb mundurowych (wydawane przez komisje lekarskie podległe MON, MSWiA)

Ważne orzeczenie o zaliczeniu do jednej z grup inwalidztwa, wydane **przed 1 stycznia 1998 r.** przez komisje lekarskie

podległe MON lub MSWiA na podstawie odrębnych przepisów dotyczących niezdolności do służby, przekłada się na następujące stopnie niepełnosprawności:

- orzeczenie o zaliczeniu do I grupy inwalidztwa traktowane jest na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- orzeczenie o zaliczeniu do II grupy inwalidztwa traktowane jest na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- orzeczenie o zaliczeniu do III grupy inwalidztwa w związku ze służbą z jednoczesnym orzeczeniem inwalidztwa III grupy z ogólnego stanu zdrowia traktowane jest na równi z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności.

Orzeczenia Komisji do Spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia (wydawane do 31 sierpnia 1997 r.)

- orzeczenie o zaliczeniu do I grupy inwalidów traktowane jest na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- orzeczenie o zaliczeniu do II grupy inwalidów traktowane jest na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności;
- orzeczenie o zaliczeniu do III grupy inwalidów traktowane jest na równi z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności.

[Drukuj](#)

[Generuj PDF](#)

[Powiadom](#)

[Powrót](#)
